

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
1. lékařská fakulta
ÚSTAV TEORIE A PRAXE OŠETŘOVATELSTVÍ
140 59 Praha 4 – Krč, Vídeňská 800

Posudek oponenta bakalářské práce

Název bakalářské práce	Potřeba spánku u všeobecných sester
Název bakalářské práce v anglickém jazyce	The need of sleep in general nurses
Autor práce	Pavλίna Janečková
Název studijního oboru	Všeobecná sestra
Forma studia	
Vedoucí práce	PhDr. Jana Marsová UTPO 1.LF UK
Oponent práce	Mgr. Jana Vyskočilová UTPO 1.LF UK
Akademický rok	2014/2015

Hodnotící kritéria závěrečných prací

Závěrečné práce jsou hodnoceny slovně, počtem bodů a navrženým klasifikačním stupněm. Oba hodnotitelé (vedoucí i oponent) vypracují posudek, jehož součástí je bodové hodnocení jednotlivých aspektů práce (v daném bodovém rozpětí a struktuře), návrh klasifikačního stupně a jeho slovní zdůvodnění. Součástí posudku bývají také doporučené otázky k obhajobě.

Bodové rozpětí pro jednotlivé klasifikační stupně je pouze doporučené, hodnotitel se od něj může v odůvodněných případech odklonit (vysoký odborný či společenský přínos práce může převážit drobné nedostatky, anebo naopak zásadní pochybení v klíčovém aspektu může být natolik závažné, že práce není doporučena k obhajobě i přes jiné nesporné kvality).

Klasifikace navržená v posudcích není pro zkušební komisi Státních závěrečných zkoušek závazná, ta k posudkům sice přihlíží, ale rozhoduje se na základě průběhu obhajoby a vlastního uvážení. I v případě jednoho či obou nedoporučujících posudků může student závěrečnou práci před komisí obhajovat.

Hodnocení jednotlivých aspektů teoretické a výzkumné práce

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky a odpovídající počet přidělených bodů	Počet bodů
<p>Abstrakt</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (východiska, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)? ▪ Koresponduje abstrakt s obsahem práce? ▪ Má abstrakt přiměřený rozsah? <p>(0-5 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sdělení ▪ Dobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jedna či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovanými poznatky ▪ Velmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí ▪ Výborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace 	5
<p>Abstrakt (slovní hodnocení) Abstrakt stručně shrnuje informace o práci.</p>		
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Je zdůvodnění práce uvedené v úvodu logické? ▪ Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný? ▪ Je zvolená literatura aktuální? ▪ Je použitá literatura řádně citována? ▪ Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem? ▪ Byl dosavadní výzkum podroben kritice? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená ▪ Dobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno ▪ Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů ▪ Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná 	13
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury (slovní hodnocení) Ačkoliv autorka užívá mnoho pramenů, ze kterých cituje, méně však dokazuje schopnost prameny zasadit do vztahu s jejím tématem. Taktéž by bylo žádoucí vyhledat v databázích více pramenů týkajících se účinnosti KBT u poruch spánku, pokud autorka v textu tuto terapii zmiňuje. Též doporučuji více vlastního textu, citace se mohou týkat několika vět, nikoli celých odstavců. Pak je třeba užívat náležitosti dle citačních pravidel.</p>		
<p>Použití metody a logika struktury práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy? ▪ Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám ▪ Dobrá úroveň – základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům ▪ Velmi dobrá úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají současné vědecké praxi 	10

<p>tvorba, zpracování a analýza dat)?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci? ▪ Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat? ▪ Má práce logickou strukturu? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Výborná úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné 	
<p>Použité metody a logika struktury práce (slovní hodnocení)</p> <p>Autorka svoji práci uvádí jako kvantitativní výzkum, ačkoli v celé práci není postavena ani jedna hypotéza. V závěru pak autorka podotýká, že jednotlivé cíle se potvrdily a splnila je. Nicméně vzhledem k tomu, že prezentuje práci jako kvantitativní výzkum, je žádoucí uvést hypotézy. Taktéž bych v dotazníku volila spíše otázky vztahující se k nespavosti a demografická data uvedla zvlášť, pokud mým záměrem není korelovat tato data s odpověďmi v dotazníku. Též by bylo žádoucí v dotazníku položit otázku, zda respondentky trpěly nějakými potížemi se spánkem již dříve, než začaly pracovat. Neboť jak autorka sama uvádí, ne všechny ženy uvedly potíže se spánkem.</p>		
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odpovídají všechny uvedené informace soudobému stavu poznání? ▪ Neobsahuje práce zavádějící, či dokonce demagogická tvrzení a polopravdy? ▪ Jsou závěry prezentovány srozumitelně? ▪ Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky? ▪ Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce? ▪ Jsou závěry korektní? ▪ Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení? ▪ Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu? ▪ Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků ▪ Dobrá úroveň – prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek ▪ Velmi dobrá úroveň – výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření ▪ Výborná úroveň – výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření 	<p>10</p>
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků (slovní hodnocení)</p> <p>Autorka má tendence místy některé získané závěry interpretovat, aniž by před tím měla položeny hypotézy či zmínky o tom, co se již v souvislosti s tím, jak dané interpretuje, ví. Též nerozumím v závěru tomu, z jakého důvodu autorka srovnává své výsledky s výsledky diplomových prací kolegyň, nikde během textu jsem nenašla informaci o tom, že toto bude účelem zkoumání (porovnat), a ani to, zda to, co srovnává lze srovnat. Konkrétně např. zmínka o informovanosti o spánkové hygieně.</p>		
<p>Etické aspekty práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Byly vzaty v úvahu etické otázky související s tématem práce a realizací výzkumu? 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena ▪ Dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického 	<p>10</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu? ▪ Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti? ▪ Byla respektována pravidla publikační etiky? <p>(0-10 bodů)</p>	<p>hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Velmi dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu ▪ Výborná úroveň – etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce 	
<p>Etické aspekty práce (slovní hodnocení) Autorka požádala o povolení, taktéž informovala respondentky o účelu šetření, z tohoto pohledu náležitosti etických aspektů splnila.</p>		
<p>Odborný a společenský přínos</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojednává práce aktuální/praktický problém? ▪ Je práce přínosná z hlediska oboru? <p>(0-10 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem ▪ Dobrá úroveň – práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru ▪ Velmi dobrá úroveň – práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru ▪ Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem 	<p>7</p>
<p>Odborný a společenský přínos (slovní hodnocení) Ačkoli téma vlivu směnného provozu na kvalitu spánku a taktéž na možné pochybení v zaměstnání je velmi cenné, závěry do praxe přinesly zjištění, že sestry mají potíže se spánkem, avšak větší přínos praxi práce nepřinesla. Autorka uvádí: „Mou snahou bylo zmapovat nejčastější poruchy spánku a jejich možné příčiny a následky a nalézt nejčastější řešení těchto potíží.“ Myslím, že nelze mluvit o poruchách spánku, spíše o problémech či symptomech spojených se spánkem, taktéž zjištění příčin a následků v této práci nebylo dosaženo. Spíše zmapován subjektivní názor respondentek.</p>		
<p>Formální úroveň práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obsahuje práce všechny klíčové části? ▪ Má práce dostatečný či přiměřený rozsah? ▪ Je práce logicky uspořádána? ▪ Je práce z formálního hlediska bez chyb? ▪ Má práce dobrou jazykovou úroveň? <p>(0-15 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – práce není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána ▪ Dobrá úroveň – text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu ▪ Velmi dobrá úroveň – práce je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální struktury textu ▪ Výborná úroveň – práce je napsána na vysoké akademické úrovni 	<p>9</p>
<p>Formální úroveň práce (slovní hodnocení) Možná by bylo vhodnější práci členit na teoretickou a výzkumnou část. Autorka má v diplomové práci nespočetné množství pravopisných chyb a také užívá „krkolomných“ a někdy nelogických obrátů a spojení. To velmi ubírá na celé práci. Taktéž doporučuji, aby autorka psala text ve vztahu k práci, nikoli k sobě (př. Práce se věnuje problematice (nikoli v práci jsem dělala/sledovala)....nebo...Poruchami spánku trpí jedinec (nikoli Všichni máme/trpíme).</p>		

Doporučená klasifikace práce podle bodového ohodnocení

Doporučený klasifikační stupeň	Bodové rozpětí pro bakalářské práce
Výborně	100–81
Velmi dobře	80–61
Dobře	60–41

Práci klasifikuji stupněm:

Celkový počet bodů 64 - **Velmi dobře**

Slovní zdůvodnění navrhovaného klasifikačního stupně¹:

Autorka má v práci uvedeno mnoho pravopisných i stylistických chyb, které velmi snižují tuto práci. Taktéž to, že autorka, ačkoliv prováděla kvantitativní výzkum, nemá explicitně položeny hypotézy, je práci na škodu. Oceňuji použité literární prameny. Doporučuji však autorce, pokud bude chtít ve studiu pokračovat, aby prostudovala více diplomových prací k inspiraci, jak se formulují věty a jak se uvádí souvislosti s tím, co člověk získá v odborných pramenech s tím, co chce sdělit sám v souvislosti s jeho zkoumáním.

Práci doporučuji k obhajobě

Otázky a připomínky k obhajobě práce:

- 1) V dotazníku se ptáte sester, **zda by dokázaly vysvětlit pojem spánková hygiena**. Uvádíte odpověď na výběr ano-ne. Napadá Vás, čím je takto položená otázka v dotazníku rizikem? A jak byste mohla toto riziko zmírnit?
- 2) Čím si vysvětľujete, že sestry neřeší své potíže se spánkem s odborníky?
- 3) Čím si vysvětľujete, že některé sestry nemají potíže se spánkem, ačkoli jsou ve vícesměnném provozu?

Místo a datum vypracování posudku

Podpis oponenta práce

¹ V případě hodnocení stupněm neprospěl/a uvést hlavní nedostatky práce a zdůvodnění tohoto rozhodnutí.